

ZARZĄDZENIE NR 1309/2018
PREZYDENTA MIASTA KRAKOWA
Z DNIA 22.05.2018 r.

w sprawie przyjęcia i przekazania pod obrady Rady Miasta Krakowa projektu uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie wprowadzenia ograniczeń w godzinach nocnej sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży

Na podstawie art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875, 2232, Dz. U. z 2018 r. poz. 130) zarządza się, co następuje:

§ 1. Postanawia się przyjąć i przekazać pod obrady Rady Miasta Krakowa projekt uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie wprowadzenia ograniczeń w godzinach nocnej sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży.

§ 2. Wykonanie zarządzenia powierza się Sekretarzowi Miasta.

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

UCHWAŁA NR
RADY MIASTA KRAKOWA

z dnia

w sprawie wprowadzenia ograniczeń w godzinach nocnej sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży.

Na podstawie art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875, 2232, z 2018 r. poz. 130) oraz art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487, z 2015 r. poz. 1893, z 2017 r. poz. 2439, 2245, z 2018 r. poz. 310, 650) uchwała się, co następuje:

§ 1. Wprowadza się ograniczenia w godzinach nocnej sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, w następującym zakresie:

- 1) na terenie Dzielnicy I Stare Miasto - w godzinach od 22.00 do 6.00;
- 2) na terenie Dzielnicy II Grzegórzki - w godzinach od 22.00 do 6.00;
- 3) na terenie Dzielnicy III Prądnik Czerwony - w godzinach od 23.00 do 6.00;
- 4) na terenie Dzielnicy V Krowodrza - w godzinach od 22.00 do 6.00;
- 5) na terenie Dzielnicy VI Bronowice - w godzinach od 23.00 do 6.00;
- 6) na terenie Dzielnicy VIII Dębniki - w godzinach od 22.00 do 6.00;
- 7) na terenie Dzielnicy XI Podgórze Duchackie - w godzinach od 22.00 do 6.00;
- 8) na terenie Dzielnicy XIII Podgórze - w godzinach od 23.00 do 6.00;
- 9) na terenie Dzielnicy XIV Czyżyny - w godzinach od 22.00 do 6.00;
- 10) na terenie Dzielnicy XV Mistrzejowice - w godzinach od 22.00 do 6.00;
- 11) na terenie Dzielnicy XVI Bieńczyce - w godzinach od 22.00 do 6.00;
- 12) na terenie Dzielnicy XVII Wzgórza Krzesławickie - w godzinach od 22.00 do 6.00;
- 13) na terenie Dzielnicy XVIII Nowa Huta - w godzinach od 23.00 do 5.00.

§ 2. Naruszenie zakazu zawartego w § 1 podlega przepisom karnym ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Krakowa.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 487, z późn. zm.), Rada gminy może ustalić, w drodze uchwały, dla terenu gminy lub wskazanych jednostek pomocniczych gminy, ograniczenia w godzinach nocnej sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży. Ograniczenia mogą dotyczyć sprzedaży prowadzonej między godziną 22.00 a 6.00.

Jak wynika z fachowych ustaleń ograniczanie dostępności do napojów alkoholowych (także dostępności fizycznej) jest skutecznym narzędziem ograniczania zakresu problemów alkoholowych. Zwrócono na to uwagę w Sprawozdaniu Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2017 r. z wykonania ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w okresie od dnia 1 stycznia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. (druk sejmowy 1254). Wskazano tam, że w 2015 r. nastąpił wzrost dostępności napojów o zawartości powyżej 18% alkoholu – na jeden punkt sprzedaży napojów o zawartości powyżej 18% przypadały 374 osoby, w 2014 roku – 380 osób.

Wyniki większości badań nad zmianami godzin sprzedaży lub dni, w których otwarte są punkty sprzedaży alkoholu wskazują, że wraz ze zwiększeniem liczby godzin sprzedaży rośnie spożycie alkoholu, natomiast zmniejsza się, jeśli w niektóre dni punkty sprzedaży są zamknięte. Wyniki analiz dotyczących przedłużenia godzin otwarcia pubów i hoteli, przeprowadzonych w Szkocji (1980), wyraźnie pokazują tę zależność. Była ona również przedmiotem badań Olssona i Wikstroma w Szwecji (1982). Analizowali oni efekty zamknięcia w soboty sklepów z napojami alkoholowymi. Stwierdzili zmniejszenie liczby zatrzymań osób nietrzeźwych o 10 proc., a także wyraźne ograniczenie liczby przypadków zakłócenia spokoju publicznego (także bójek w domu). Nie stwierdzono jednak żadnych zmian w poziomie spożycia alkoholu. W 1985 roku Nordlund analizował efekty eksperymentu przeprowadzonego w Norwegii. Polegał on na zamknięciu w soboty (przez rok) państwowych sklepów monopolowych. I on stwierdził niewielki wpływ całego przedsięwzięcia na ilość wypijanego przez Norwegów alkoholu, zauważył natomiast wyraźne obniżenie wskaźnika występowania problemów alkoholowych. Skutki zamknięcia w soboty (przez 8 miesięcy) sklepów monopolowych (Alko) w Finlandii analizował w 1978 roku Saila. Na badanym przez niego obszarze spożycie alkoholu spadło o 3 proc. Zmniejszyła się również liczba przypadków nietrzeźwości w miejscach publicznych oraz przemocy związanej z alkoholem. (za: *Mira Prajsner, artykuł „Ograniczanie dostępności” opracowany na podstawie obszernej publikacji pt: "Strategie ograniczania dostępności alkoholu w społecznościach lokalnych" przygotowywanej dla Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, <http://www.alkoholizm.akcjastos.pl/132.php>*).

Według danych statystycznych Straży Miejskiej Miasta Krakowa w 2015 roku odnotowano 4220 zgłoszeń interwencyjnych w zakresie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w roku 2016 takich zgłoszeń wpłynęło 4016, a w I połowie 2017 roku 1847. Według danych statystycznych Komendy Miejskiej Policji w Krakowie interwencje policyjnych w związku ze spożywaniem alkoholu w miejscach publicznych było w roku 2015 – 3047, w roku 2016 – 2427, a w okresie od stycznia do 30 listopada 2017 r. – 1976. W Dziale Opieki Nad Osobami Nietrzeźwymi Miejskiego Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie w 2015 roku odnotowano 9787 przyjęć osób w celu wytrzeźwienia; w roku 2016 – 9890, a w roku 2017 – 9304.

Ponadto, jak wynika z ustaleń dokonanych przez Wydział Spraw Administracyjnych Urzędu Miasta Krakowa, ograniczenia w sprzedaży detalicznej mogą efektywnie ograniczyć dostępność do alkoholu (dla Miasta Krakowa wartość alkoholu sprzedanego detalicznie wynosi 69,8% wartości alkoholu sprzedanego w ogóle).

Z doświadczenia Krakowa, ale również innych, większych miast wynika, że możliwość ograniczenia godzin działalności punktów sprzedaży napojów alkoholowych może być istotnym narzędziem, pomocnym w zapewnieniu przez samorządy lokalne porządku i bezpieczeństwa, czyli jednego z najważniejszych dóbr dla mieszkańców wspólnoty samorządowej. Prowadzenie nieograniczonej czasowo sprzedaży alkoholu negatywnie wpływa na poziom bezpieczeństwa, w szczególności w najbliższej okolicy punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Sprzedaż detaliczna alkoholu stanowi większość ogólnej sprzedaży alkoholu w Krakowie, a na działalność całodobowych sklepów wpływają skargi i interwencje. W takiej sytuacji, wprowadzenie możliwości reglamentacji godzin sprzedaży alkoholu wydaje się być jak najbardziej zasadne.

Zgodnie z art. 12 ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi rada gminy przed podjęciem uchwały, zasięga opinii jednostki pomocniczej gminy.

W dniu 22 lutego 2018 r. Wydział Spraw Administracyjnych Urzędu Miasta Krakowa wystąpił do Rad Dzielnic Miasta Krakowa z prośbą o wyrażenie opinii m. in. na temat zasadności wprowadzania na terenie danej dzielnicy ograniczenia godzin sprzedaży napojów alkoholowych w placówkach handlowych pomiędzy 22.00 a 6.00. Z odesłanych wówczas odpowiedzi wynikało, że za wprowadzeniem zakazu sprzedaży alkoholu w sklepach w godzinach nocnych opowiedziały się Dzielnica I Stare Miasto, Dzielnica II Grzegórzki, Dzielnicy IV Prądnik Biały, Dzielnica V Krowodrza, Dzielnica VI Bronowice, Dzielnica VIII Dębniki, Dzielnica XI Podgórze Duchackie, Dzielnica XII Prokocim – Bieżanów, Dzielnica XIII Podgórze, Dzielnica XV Mistrzejowice, Dzielnica XVI Bieńczyce, Dzielnica XVII Wzgórza Krzesławickie, Dzielnica XVIII Nowa Huta. Większość dzielnic wskazało na konieczność ograniczenia godzin sprzedaży napojów alkoholowych w placówkach handlowych pomiędzy 22.00 a 6.00. Natomiast Dzielnica XIII Podgórze oraz Dzielnica VI Bronowice, opowiadając się za wprowadzeniem ograniczeń nocnej sprzedaży alkoholu, wskazały godziny pomiędzy 23.00 a 6.00, a Rada Dzielnicy I Stare Miasto nie wskazała konkretnych godzin. Przeciwko zakazowi prowadzenia nocnej sprzedaży alkoholu wypowiedziały się: Dzielnica IX Łagiewniki- Borek Fałęcki, Dzielnica X Swoszowice i Dzielnica XIV Czyżyny.

Na podstawie zebranych opinii opracowano projekt uchwały Rady Miasta Krakowa, w którym przyjęto wprowadzenie zakazu prowadzenia sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży w godzinach od 22.00 do 6.00 na terenie dzielnic: I Stare Miasto, II Grzegórzki, IV Prądnik Biały, V Krowodrza, VIII Dębniki, XI Podgórze Duchackie, XII Prokocim – Bieżanów, XV Mistrzejowice, XVI Bieńczyce, XVII Wzgórza Krzesławickie oraz XVIII Nowa Huta, a w godzinach od 23.00 do 6.00 na terenie dzielnic: VI Bronowice oraz XIII Podgórze. Na terenie pozostałych dzielnic nie przewidziano wprowadzenia zakazu. Przedmiotowy projekt uchwały Rady Miasta Krakowa w dniu 27 marca 2018 r. został przekazany do zaopiniowania wszystkim radom dzielnic Miasta Krakowa, wraz z projektami uchwał Rady Miasta dotyczącymi maksymalnej liczby zezwoleń oraz zasad usytuowania punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Do dnia 7 maja 2018 r. wszystkie rady dzielnic z wyjątkiem Rady Dzielnicy XV Mistrzejowice podjęły stosowne uchwały, odnoszące się do projektów uchwał Rady Miasta Krakowa. Pozytywne

opinie dla projektu uchwały Rady Miasta wyraziły Rada Dzielnicy I Stare Miasto, Rada Dzielnicy II Grzegórzki, Rada Dzielnicy V Krowodrza, Rada Dzielnicy VI Bronowice, Rada Dzielnicy VII Zwierzyniec, Rada Dzielnicy VIII Dębniki, Rada Dzielnicy IX Łagiewniki – Borek Fałęcki, Rada Dzielnicy X Swoszowice, Rada Dzielnicy XI Podgórze Duchackie, Rada Dzielnicy XIII Podgórze, Rada Dzielnicy XVI Bieńczyce, Rada Dzielnicy XVII Wzgórza Krzesławickie. Rada Dzielnicy XVIII Nowa Huta wyraziła pozytywną opinię do projektu uchwały wskazując zakres godzinowy objęty zakazem sprzedaży napojów alkoholowych od 23.00 do 5.00.

Ponadto Rada Dzielnicy III Prądnik Czerwony wniosła o zmianę projektu uchwały poprzez dodanie punktu dotyczącego zakazu prowadzenia sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży w godzinach nocnych, pomiędzy godz. 23:00 a 6:00. Rada Dzielnicy XIV Czyżyny zawnioskowała o wprowadzenie zakazu prowadzenia sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży na terenie Dzielnicy w godzinach od 22.00 do 6.00.

Negatywną opinię dla projektu uchwały Rady Miasta wyraziła Rada Dzielnicy IV Prądnik Biały (zawnioskowała o nie wprowadzanie ograniczeń godzin sprzedaży napojów alkoholowych). Rada Dzielnicy XII Bieżanów – Prokocim w Uchwale nr XLVI/639/2018 z dnia 10 kwietnia 2018 r. zaopiniowała pozytywnie projekty uchwał Rady Miasta Krakowa regulujące zasady sprzedaży napojów alkoholowych z wyłączeniem projektu w sprawie wprowadzenia ograniczeń w godzinach nocnej sprzedaży napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży.

Rada Dzielnicy XV Mistrzejowice nie przekazała uchwały wyrażającej opinię w zakresie projektu uchwały Rady Miasta Krakowa. W tej sytuacji wzięto pod uwagę Uchwałę nr 74/2018 Zarządu Dzielnicy XV Mistrzejowice z dnia 15 marca 2018 r., w której opowiedziano się za wprowadzeniem na terenie Dzielnicy ograniczenia godzin sprzedaży napojów alkoholowych w placówkach handlowych pomiędzy godz. 22.00 a 6.00.

Stosownie do treści art. 12 ust. 6 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w miejscowościach, w których rozmieszczone są jednostki wojskowe, godziny sprzedaży napojów alkoholowych są ustalane po zasięgnięciu opinii właściwych dowódców garnizonów. W dniu 29 marca 2018 r. Prezydent Miasta Krakowa wystąpił do Dowódcy Garnizonu Kraków z prośbą o wyrażenie opinii odnośnie projektów uchwał Rady Miast Krakowa regulujących zasady sprzedaży napojów alkoholowych. Pismem z dnia 5 kwietnia 2018 r. Dowódca Garnizonu Kraków gen. bryg. Grzegorz Hałupka poinformował, że nie wnosi zastrzeżeń do projektów uchwał.

Zgodnie z art. 12 ust. 7 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi regulacje dotyczące godzin sprzedaży napojów alkoholowych uwzględniają postanowienia gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Jednym z siedmiu celów operacyjnych przyjętego uchwałą nr XCI/2389/17 Rady Miasta Krakowa z dnia 20 grudnia 2017 r. Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018 (zmienionego uchwałą nr CI/2617/18 RMK z dnia 9 maja 2018 r.) jest ograniczanie dostępu do alkoholu (Cel 7, pkt. VI Cele programu - str. 62). Cel ten ma być realizowany poprzez m. in. następujące zadanie:

„A/ Ograniczanie dostępności do alkoholu powinno odbywać się przy uwzględnieniu wielkości miasta, jego układu przestrzennego, a także konieczności włączenia Rad Dzielnic w proces tworzenia prawa miejscowego. Ponadto, wprowadzane ograniczenia powinny

uwzględniać liczbę osób czasowo przebywających w Krakowie (turyści, studenci). Po uzyskaniu opinii Rad Dzielnic celowym będzie przyjęcie uchwały w sprawie ograniczenia w godzinach nocnej sprzedaży napojów alkoholowych w placówkach handlowych (sklepach) z wyłączeniem lokali gastronomicznych. Może ona dotyczyć obszaru całego miasta lub określonych jednostek pomocniczych. Działania powyższe uwzględniać będą zapisy wynikające z nowelizacji ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi...”.

Projekt przedmiotowej uchwały różnicuje godziny, w których ogranicza się nocną sprzedaż napojów alkoholowych, w odniesieniu do konkretnych dzielnic Krakowa. Wynika to w pierwszej kolejności z opinii uzyskanych od poszczególnych rad dzielnic, które – jako reprezentant społeczności lokalnych – najlepiej są zorientowane co do potrzeb i oczekiwań lokalnej społeczności w tym zakresie. Ponadto ograniczenia dostępności do alkoholu – w tym przypadku w drodze ograniczenia godzin sprzedaży – powinny odbywać się przy uwzględnieniu konieczności włączenia rad dzielnic w proces tworzenia prawa miejscowego, a także przy uwzględnieniu układu przestrzennego miasta i jego wielkości. Znalazło to potwierdzenie w przytoczonym powyżej Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018.

Kwestię sklepów prowadzących całodobową sprzedaż napojów alkoholowych poruszono w części Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018, poświęconej diagnozie problemów alkoholowych w Krakowie. Zapisy Programu wskazują bowiem, że *„Przeprowadzone w latach ubiegłych konsultacje z mieszkańcami Krakowa, wskazywały, że największa ilość zgłaszanych problemów dotyczyła punktów sprzedaży detalicznej - szczególnie sklepy całodobowe oraz tzw. „kioski i budki osiedlowe”. W takich miejscach najczęściej dochodzi do łamania przepisów Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi poprzez spożywanie alkoholu bezpośrednio przed sklepem, czy też sprzedaż alkoholu osobom nietrzeźwym lub nieletnim. W związku z powyższym po uzyskaniu opinii Rad Dzielnic celowym będzie przyjęcie uchwały w sprawie ograniczenia w godzinach nocnej sprzedaży napojów alkoholowych w placówkach handlowych (sklepach) z wyłączeniem lokali gastronomicznych. Może ona dotyczyć obszaru całego miasta lub określonych jednostek pomocniczych. Należy zauważyć, że Rada Miasta Krakowa, uwzględniając stanowisko mieszkańców, skierowała w dniu 26 października 2016 r. do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej rezolucję Nr 49/LV/16, w której apelowała o zwiększenie uprawnień samorządu w zakresie m. in. możliwości regulacji godzin otwarcia punktów detalicznych sprzedających alkohol. (pkt. III. Gminnego Programu - DIAGNOZA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W M. KRAKOWIE)”. Jednocześnie wskazano, że „alkoholizm jest jednym z najpoważniejszych współczesnych problemów społecznych. Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) (wydanie z 2009 r.) alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji, a ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek z używaniem alkoholu. Szkody zdrowotne wywołane alkoholem nie ograniczają się tylko do szkód występujących u osób uzależnionych (lub nadużywających alkoholu). Poza wyniszczeniem zdrowotnym i psychicznym, które dotyka osoby uzależnione, ma również wymiar społeczny, obejmując swoim zasięgiem członków rodzin i osoby żyjące w najbliższym otoczeniu alkoholika. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych, tj.: zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, przemoc w rodzinie, przestępczość, wypadki drogowe, ubóstwo i bezrobocie. Dlatego działania w zakresie zapobiegania i rozwiązywania problemów alkoholowych powinny być przedmiotem szczególnej troski ze strony samorządu lokalnego.”*

W dniu 30 kwietnia 2018 r. weszła w życie ustawa z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz.U. poz. 650). Art. 11 powyższej ustawy dokonuje zmian między innymi w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, dodając nowy art. 18^{1a}. Zgodnie z jego brzmieniem, wydawanie zezwoleń na podstawie art. 18 oraz art. 18¹ należy do zadań własnych gmin. Oznacza to zmianę klasyfikacji zadania budżetowego z zadania zleconego na zadanie własne gminy. Powoduje to zmniejszenie dotacji dla Gminy Miejskiej Kraków o 559.132 zł (zgodnie z pismem Wojewody Małopolskiego WF-I.3111.10.16.2018 z dnia 2 maja 2018 r.).

Uchwała wejdzie w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego, co pozwoli przedsiębiorcom dostosować się do nowych zasad prowadzenia sprzedaży napojów alkoholowych.